

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Andrási László ügyvéd által képviselt alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 23.M.4665/2008. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2008. december 8. napján kelt 23.M.4665/2008/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.4665/2008/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget, amely magában foglalja az áfát is.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás során felmerült illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes hivatásos állományú tagként - a Legfelsőbb Bíróság 4/2007. KPJE számú jogegységi határozata (a továbbiakban: KPJE határozat) és az 1019/1976.(VI.24.) Mt. határozat (a továbbiakban: Mt.h.) 12. e) pontja alapján - kezdeményezte az 1979. június 26. és 1983. június 21. közötti szakközépiskolai tanulmányai idejének a szolgálati nyugdíjra jogosító szolgálati időbe történő beszámítását.

A kérelmet az alperes határozatával elutasította, hivatkozva a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 259. § (2) bekezdésére, amely az 1996. szeptember 1. után létesített szolgálati viszony esetén határozza meg a szolgálati viszonyban eltöltött időbe beszámítható időket. A határozat szerint a kérelmező hivatásos állományba vétele 1997. december 1-jén történt, ezért „a szakközépiskolai tanulmányai szolgálati időként való beszámításának megalapozottsága nem vizsgálható”.

Az elsőfokú határozatot a felperes fellebbezése folytán eljáró Miniszter határozatával helybenhagyta. Határozatában hivatkozott a Hjt. 202. § (1) és (3) bekezdéseire, 203. § (1) bekezdésére, 259. §-ára, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 37. § (4) bekezdésére, a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (a továbbiakban: T.) 10. §-ára és 54. §-ára, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 29. § (1) bekezdésére és más jogszabály-helyekre, amelyek a szakközépiskolai tanulói jogviszony szolgálati időbe való beszámítására nem adnak lehetőséget. Kiemelte, hogy az Mt.h. 12. c) pontja a miniszterek számára adott jogalkotási felhatalmazást, egyéb alpontjai a rendelet megalkotása során érvényre juttatandó elveket sorolják fel. Az Mt.h. ezért nem értelmezhető úgy, hogy a T.-ben taxatív meghatározott kört terjesztené ki a szakközépiskolák tanulóira. A felperes tanulmányait 1973-ban kezdte meg, az Mt.h. 1977. január 1-jei hatályba lépését megelőző tanulmányi ideje egyébként sem lenne beszámítható.

A határozat utalt továbbá a KPJE határozatban foglaltakra is azzal, hogy a Legfelsőbb Bíróság egyértelműen a Hszt. hatálya alá tartozók szolgálati viszonyáról és társadalombiztosítási ellátásáról rendelkezett, ezért az a Hjt. hatálya alá tartozókra nem alkalmazható.

A felperes a munkaügyi bírósághoz benyújtott keresetében az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy a szakközépiskolai tanulmányai 1973. szeptember 1-től 1977. október 13-ig terjedő időtartama szolgálati időnek minősül. A felperes igényét az Mt.h. 12. e) pontjában és a KPJE határozatban foglaltakra alapította.

Az alperes a kereset elutasítását kérte a támadott határozatok indokolásában megfogalmazott okok alapján. Kifejtette továbbá, hogy az Mt.h. miniszteri jogalkotásra való felhatalmazást tartalmazott, a felperes beszámítási igényét megalapozó jogalkotásra azonban a felhatalmazás alapján nem került sor; az Mt.h.-ban foglaltakra

jogot alapítani annak hatályon kívül helyezése miatt sem lehet. Álláspontja alátámasztására utalt a Legfelsőbb Bíróság MK 131. számú, a KK 17. számú, a KK 27. számú és a KK 35. számú állásfoglalásaiban kifejtettekre, valamint kérte, hogy a munkaügyi bíróság kezdeményezze a KPJE határozat alkotmányossági felülvizsgálatát.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a KPJE határozat - a Hszt. 1. § (1) bekezdésére és a Hjt. 1. § (1) bekezdésére figyelemmel - a hivatásos állományú szolgálati viszonyban állókra, így a felperesre sem alkalmazható. A szakközépiskolai tanulói jogviszonyban töltött idő a másodfokú határozatban hivatkozott jogszabály-helyek, továbbá a Tny. 2. § (1) és (3) bekezdésében, 4. § (1) bekezdés h) pontjában, valamint a 3/1975.(VI.14.) SZOT szabályzat 234. §-ában foglaltak összevetése alapján nem számítható be a felperes szolgálati idejébe, tekintettel arra is, hogy erre az időre a társadalombiztosítási nyugdíj fedezetéül szolgáló járulékfizetés nem történt.

Végül az alperes utalt arra, hogy a felperes szakközépiskolai tanulmányait az Mt.h. hatályba lépése előtt, 1973-ban kezdte meg, ezért esetében a KPJE határozat nem alkalmazható. A KPJE határozat kizárólag az Mt.h. határozat, illetve a felhatalmazása alapján kiadott, a szakközépiskolában folyó szakmunkásképzésről szóló 14/1976.(XII.1.) MüM-OM együttes rendelet alapján engedi beszámítani a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött tanulmányi időt, e rendelet mellékletében azonban a felperes által megszerzett, gyártás-technológiai munkakör betöltésére képesítő végzettség nem szerepel.

A munkaügyi bíróság a 23.M.4665/2008/3. számú ítéletével a másodfokú határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy a felperes 1973. szeptember 1-től 1977. október 13-ig terjedő szakközépiskolai tanulmányi ideje szolgálati időnek minősül és az alperest ennek megfelelő új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezte.

A munkaügyi bíróság ítéletében - idézve a KPJE határozat indokolásában foglaltakat - arra hivatkozott, hogy a KPJE határozat értelmében a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő teljes időtartamát - az Mt.h. 12. e) pontja alapján - szolgálati időként kell beszámítani.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset elutasítását kérte. Kifogásolta, hogy a munkaügyi bíróság téves jogszabályi hivatkozás és értelmezés alapján állapította meg a

tényállást, ezért téves jogi következtetést levonva, megalapozatlanul támaszkodott a KPJE határozatban foglaltakra. A felülvizsgálati kérelem érvelése megegyezett a munkaügyi bíróságon benyújtott alperesi ellenkérelemben foglaltakkal.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Elsődlegesen utal a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a jelen per elbírálása, társadalombiztosítási/közigazgatási jogviszonyt érintő jogkérdés, ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes szolgálati nyugdíjra való jogosultságának tárgyában a munkaügyi bíróság által hozott jogerős ítélet megfelel-e a törvényi rendelkezéseknek.

A felperes a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött tanulmányok idejének szolgálati idejébe való beszámítására irányuló igényét a KPJE határozatban foglaltak alapján kérte, s erre alapította a munkaügyi bíróság is a keresetnek helyt adó döntését. A KPJE határozat a tanulmányi idő beszámításáról számos, a Hjt. hatálya alá tartozó személyekre is irányadó, illetve a szolgálati idő számítását tekintve a Hjt.-ben foglaltakkal azonos jogszabályi rendelkezés figyelembe vételével, ám végső soron az Mt.h. 12. e) pontja értelmezése alapján döntött.

Az Alkotmánybíróság 23/2009.(III.6.) AB határozatában megállapította, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról szóló 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozat alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetése napjával - 2009. március 6. - megsemmisítette azzal, hogy a megsemmisített jogegységi határozat az Alkotmánybíróság határozata közzétételének napján veszti hatályát, de a folyamatban lévő eljárásokban az abban foglaltak az eljáró bírót már nem kötik.

Döntése indokolásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KPJE határozat olyan normatartalmat alakított ki, amely az egyébként normatartalmat nem hordozó Mt.h. 12. e) pontban sem közvetlenül, sem értelmezés révén nem ragadható meg. Az Mt.h. nyomán nem fogadtak el egyetlen olyan jogszabályt sem, amely a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött időt akár munkajogi, akár társadalombiztosítási (ezen belül nyugellátási) szempontból jogszerző időnek ismerte volna el. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, kizárólag a jogalkotó jogosult arra - a nemzetközi

kötelezettségeket is figyelembe véve -, hogy bizonyos időtartamokat jogszerző időnek elismerjen. Ezt a jogkört, illetőleg az ebből fakadó jogosítványok gyakorlását nem helyettesítheti sem a bírósági jogalkalmazás, sem a Legfelsőbb Bíróság jogértelmező tevékenysége.

Mindezen indokokra figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész értelmében határozott a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles az alperes elsőfokú és a felülvizsgálati eljárás során felmerült költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült illetéket - a per tárgyi illeték és költségmentessége folytán - a Tny. 81. §-a alapján a magyar állam viseli.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő